

Borboly Csaba

Elnök

Cím: RO - 530140 Csíkszereda, Szabadság tér 5. szám

Web: www.borbolycsaba.ro | facebook.com/borbolycsaba

E-mail: info@borbolycsaba.ro

Tel.: +4 0744 399282

Ikt. sz. 99093 /2022.09.28.

A Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium részére,

Tánczos Barna miniszter úr figyelmébe

Tisztelt Miniszter Úr!

A Környezetvédelmi Alap (AFM) [honlapján](#) megjelent, nemrégiben konzultációra bocsájtott villanypásztoros kiírás (*Programul privind protecția speciilor de faună sălbatică, prin instalarea de echipamente și/sau dispozitive de tipul gardurilor electrice ori a altor mijloace asemănătoare permise de lege, în vederea diminuării conflictelor și reducerii pagubelor cauzate de animale sălbatice*) kapcsán felmerült néhány kérdésünk és javaslatunk, amelyeket az alábbiakban továbbítunk.

Harghita megye sajnos azon megyék közé tartozik, amelyek kiemelten érintettek a vadkárok tekintetében, ilyenek a szarvas, őz, farkas, de legnagyobb mértékben a medvék által okozott károk. Ezért is üdvözljük a Környezetvédelmi Erdészeti és Vízügyi Minisztérium Környezetvédelmi Alapja keretében meghirdetendő villanypásztor rendszereket támogató programot.

Harghita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesületén keresztül korábban volt ilyen pályázati kiírásunk, és volt néhány pályázó, ahonnan van tapasztalatunk. Ugyanakkor a Tájgazdálkodási Munkacsoportunk az elmúlt években hazai és külföldi tapasztalatokat szerzett. Ezen tapasztalataink és számos szaktanulmány, egyeztetés alapján az alább bemutatott kihívásokat látjuk a villanypásztorok kérdéskörében, amelyeket a

Borboly Csaba

Elnök

Cím: RO - 530140 Csíkszereda, Szabadság tér 5. szám

Web: www.borbolycsaba.ro | facebook.com/borbolycsaba

E-mail: info@borbolycsaba.ro

Tel.: +4 0744 399282

meghirdetés előtt ajánlunk figyelmedbe, annak érdekében, hogy ez a program sikeres legyen.

Azt a veszélyt látjuk a csapatommal, hogy a „sötétzöldeknek” érv és feljelentési, támadási lehetősége lesz a polgármestereinkkel szemben, ha nem sikerül érdemben lekommunikálni azt, hogy a medvés területek kis töredékére elégséges ez a pénz. Magyarán ne várjon el senki csodát, ebből Románia medvés területének csak egy bizonyos hányadát lehet lefedni, a problémát csak részlegesen lehet megoldani.

Azt is javaslom lekommunikálni, hogy amit ma „villanypásztorként” a legtöbben használnak, és értékesítenek, azok a jámbor háziállatok kordában tartására alkalmasak. A medvék elleni villanypásztor, az egy robusztos, erős és vastag (3-4 mm) drótozat, kemény épített szerkezet. Szinte olyan mint egy épített kerítés.

A Környezetvédelmi Alap honlapjára konzultáció céljából feltöltött pályázati útmutató részletes áttanulmányozása után a következő kérdések, megjegyzések és javaslatok merültek fel:

1. Mekkora a program teljes költségvetési kerete?
2. A pályázati útmutató alapján az önkormányzatok csak olyan területekre telepíthetnek villanypásztor rendszereket, amelyek a tulajdonukban/adminisztrálásukban vannak. Ezen területek összmérete gyakorlatilag többnyire elhanyagolható az összes mezőgazdasági területhez viszonyítva (ahol a nagyobb vadkárok keletkeznek). Ebben a formában az önkormányzatok nem tudnak hatékonyan pályázni a kiírás jelenlegi formájában. Ugyanakkor az önkormányzati vezetők később támadásnak lehetnek kitéve, hogy miért nem éltek a pályázat adta lehetőséggel, és védték meg a közösségeiket?
3. Javasoljuk, hogy az önkormányzatok pályázhassanak olyan területek bekertelésére is, amelyek nem az ő tulajdonukban vannak, amennyiben a területtulajdonos vagy

Borboly Csaba

Elnök

Cím: RO - 530140 Csíkszereda, Szabadság tér 5. szám

Web: www.borbolycsaba.ro | facebook.com/borbolycsaba

E-mail: info@borbolycsaba.ro

Tel.: +4 0744 399282

a terület adminisztrátora beleegyezik. Így nagyobb parcellákat lehetne bekeríteni, melyek hatékonyabbá tennék a területek védelmét.

4. Rengeteg vadkár keletkezik Hargita megyei mezőgazdasági vállalkozásoknál. A jelenlegi kiírás alapján a KKV és családi vállalkozások nem tudnak pályázni. Javasoljuk, hogy a kiírás terjedjen ki ezekre a vállalkozásokra is, tehát jogi személyek is pályázhassanak, amennyiben van mezőgazdasági tevékenységük és területük vagy haszonállatuk.
5. A magánszemélyek legtöbb 15.000 lej értékben pályázhatnak a jelen kiírás alapján. Számtalan esetben az önkormányzatok sokkal kisebb területtel rendelkeznek az egyes magánszemélyeknél, így hogyan indokolt a 985 000 lejes különbség?
6. A közbirtokosságok rendelkeznek a megye legelős területeinek jelentős részével. Ezen közbirtokosságok fokozottan érintettek a vadkárok tekintetében hisz a legelőkön évente több száz állatot elpusztítanak a nagyragadozók. Javasoljuk, hogy a közbirtokosságok is legyenek jogosultak a pályázati pénzekre.
7. Sajnos sok esetben a mezőgazdasági területek nem rendelkeznek telekkönyvvel. Hogyan valósítható meg a pályázatból azon területek védelme, amelyek még nincsenek betelekkönyvezve?
8. A természetvédelmi területeken a kezelők által hogyan telepíthető villanypásztor rendszer?
9. Egyes villanypásztor rendszerek telepítésekor többszörös beton alappal rendelkező oszlopokat kell kihelyezni a hatékonyság érdekében. Az ilyen rendszerek telepítése építkezési engedély köteles, amely az 50-es törvény alapján nehezen kivitelezhető. Márpedig ahogy USA-ban is láthattuk, a mezőgazdasági területek védelme, kiterjedtebben, nagyon profi, erős villanypásztor rendszerrel végezhető el, amelyekre a földbe vert facölöpök nem alkalmasok, csak a földbe öntött erős oszlopok.

Borboly Csaba

Elnök

Cím: RO - 530140 Csíkszereda, Szabadság tér 5. szám

Web: www.borbolycsaba.ro | facebook.com/borbolycsaba

E-mail: info@borbolycsaba.ro

Tel.: +4 0744 399282

10. Javasoljuk, hogy a villanypásztorok karbantartására is különítsenek el célirányosan összegeket. A megyei pályázatnál is ezt láttuk, hogy ez volt egyik kihívás, a kijavítások, lopások, károsodások, stb.

Bízva abban, hogy a fenti megjegyzéseinket és javaslatainkat sikerül beépíteni a jelenlegi kiírásba,

Üdvözlettel:

Borboly Csaba

Csíkszereda, 2022. szeptember 28.